

УДК: 005.35:330.34

JEL classification: M14, O10, Q56

[https://doi.org/10.31891/dsim-2026-15\(28\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2026-15(28))

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ

КОЗИЦЬКИЙ Тарас

аспірант 3-го року навчання спеціальності 076 Підприємництво та торгівля,
кафедри підприємництва і торгівлі
Західноукраїнський національний університет
<https://orcid.org/0009-0007-1021-3906>

Статтю присвячено розвитку концепції сталості підприємств в контексті сучасних глобальних трансформацій, цифровізації економіки та посилення вимог до ESG-орієнтованого управління. Актуальність тематики дослідження зумовлена зростанням нестабільності зовнішнього середовища, загостренням екологічних проблем, підвищенням соціальної відповідальності бізнесу та необхідністю формування нових підходів до забезпечення довгострокової конкурентоспроможності підприємств. У зв'язку із зазначеним, дослідження має на меті узагальнити та розвинути теоретичні положення щодо управління сталим розвитком підприємств і обґрунтувати систему принципів, які забезпечать інтеграцію економічних, соціальних, екологічних і цифрових складових у процес стратегічного управління підприємством.

В статті проаналізовано становлення підходів до формування концепції сталості. Сучасне розуміння сталого розвитку ґрунтується на інтеграції концепції потрібної результативності, теорії зацікавлених сторін, ресурсного підходу, ESG-управління та принципів корпоративної сталості. Ефективність управління сталим розвитком підприємства визначається не лише здатністю забезпечувати економічне зростання, а й умінням формувати соціальну цінність, мінімізувати негативний вплив на довкілля, ефективно використовувати ресурси та своєчасно реагувати на виклики зовнішнього середовища. На основі аналізу підходів провідних дослідників у дослідженні обґрунтовано визначення поняття управління сталим розвитком підприємства як системи стратегічного, економічного, соціального, екологічного та цифрового управління, спрямованої на забезпечення довгострокової стійкості суб'єкта господарювання. Запропоновано систему принципів управління сталим розвитком підприємства, яка включає збалансованість, системність, адаптивність, інноваційність, цифрову інтегрованість, стейкхолдер-орієнтованість, ресурсоефективність, прозорість і підзвітність, ризикостійкість та безперервне вдосконалення. Принципи управління сталим розвитком підприємства, на відміну від існуючих підходів, поєднують класичні засади сталого розвитку із сучасними вимогами ESG-трансформації, цифровізації бізнес-процесів та управління. Запропоновані теоретичні положення можуть бути використані для формування стратегій сталого розвитку підприємств, впровадження ESG-політик, удосконалення систем корпоративного управління, підвищення інвестиційної привабливості та забезпечення відповідності міжнародним стандартам сталого розвитку.

Ключові слова: розвиток, сталий розвиток, управління підприємством, ESG, цифровізація, принципи сталого розвитку.

THEORETICAL ASPECTS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT MANAGEMENT OF ENTERPRISES

KOZITSKYI Taras

West Ukrainian National University

The article is devoted to the development of the concept of enterprise sustainability in the context of contemporary global transformations, economic digitalization, and increasing requirements for ESG-oriented management. The research topic is relevant due to growing environmental uncertainty, worsening ecological challenges, rising corporate social responsibility expectations, and the need to develop new approaches to ensuring long-term enterprise competitiveness. In this regard, the study aims to generalize and further develop the theoretical foundations of sustainable development management in enterprises and to substantiate a set of principles that ensure the integration of economic, social, environmental, and digital components into the strategic enterprise management process.

The article analyzes the formation and evolution of approaches to the development of the sustainability concept. The modern understanding of sustainable development is based on integrating the Triple Bottom Line concept, stakeholder theory, the resource-based view, ESG management, and corporate sustainability principles. The effectiveness of sustainable development management is determined not only by the ability to ensure economic growth but also by the capacity to generate social value, minimize negative environmental impacts, use resources efficiently, and respond promptly to external environmental challenges. Based on the analysis of leading scholarly approaches, the study substantiates the definition of enterprise sustainable development management as a system of strategic, economic, social, environmental, and digital management aimed at ensuring long-term organizational resilience. A system of principles for sustainable development management of enterprises is proposed, including balance, systemacity, adaptability, innovativeness, digital integration, stakeholder orientation, resource efficiency, transparency and accountability, risk resilience, and continuous improvement. Unlike existing approaches, the proposed principles combine classical foundations of sustainable development with modern requirements of ESG transformation, business digitalization, and advanced management practices. The proposed theoretical provisions may be used to develop sustainable development strategies, implement ESG policies, improve corporate governance systems, enhance investment attractiveness, and ensure compliance with international sustainability standards.

Keywords: development, sustainable development, enterprise management, ESG, digitalization, sustainable development principles.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Сучасні підприємства працюють в умовах високої динамічності та невизначеності зовнішнього середовища. Така ситуація здебільшого зумовлена посиленням глобальної конкуренції, цифровою трансформацією економіки, поглибленням екологічних проблем, зміною клімату, ресурсними обмеженнями, соціальними викликами, необхідністю дотримання міжнародних стандартів відповідального ведення бізнесу, тощо. Водночас зростають вимоги інвесторів, споживачів, органів влади та суспільства щодо прозорості діяльності підприємств, їх екологічної відповідальності, соціальної орієнтованості та ефективності корпоративного управління.

Забезпечення виключно економічних результатів діяльності вже не може гарантувати довгострокову конкурентоспроможність підприємства. Реальна робота провідних компаній світу показала, що стійке економічне зростання дедалі більше залежить від здатності суб'єктів господарювання інтегрувати принципи сталого розвитку у систему стратегічного управління, поєднуючи досягнення економічних цілей із вирішенням соціальних та екологічних завдань. Критичного значення набувають питання впровадження ESG-підходів, розвитку циркулярної економіки, цифровізації бізнес-процесів, управління ризиками та формування механізмів адаптації до постійних змін у зовнішньому середовищі.

У зв'язку із вищевикладеним, дослідження теоретичних аспектів управління сталим розвитком підприємств є актуальним як з наукової, так і з практичної точки зору, оскільки спрямоване на поглиблення теоретико-методологічних основ сталого розвитку та формування сучасного концептуального підґрунтя для підвищення ефективності управління підприємствами в умовах глобальних трансформацій.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблематика управління сталим розвитком підприємств є предметом численних досліджень як зарубіжних, так і вітчизняних науковців. Концептуальні засади сталого розвитку були закладені у доповіді «Наше спільне майбутнє» [1], а подальший розвиток цієї концепції знайшов відображення у Цілях сталого розвитку ООН до 2030 року [2]. Вагомий внесок у розвиток теоретичних основ корпоративної сталості зробив Дж. Елкінгтон [3], який запропонував концепцію потрійного критерію результативності. М. Портер і М. Крамер [4] обґрунтували концепцію створення спільної цінності.

В рамках становлення більш сучасного бачення сталого розвитку Р. Е. Фрімена [5, 6] розвинув теорію зацікавлених сторін та довів необхідність врахування інтересів усіх стейкхолдерів у процесі управління підприємством. На розвиток методології сталого розвитку впливали праці Б. Вернерфельт [7] та Д. Барні [8].

Сучасний стан концепції сталого управління пов'язаний із поширенням ESG-підходу, зокрема, І. Іоанну та Дж. Серафейм [9] довели позитивний вплив практик сталого розвитку на інвестиційну привабливість і фінансові результати компаній. Ш. Шальтеггер та М. Вагнер [10] розглянули сталий розвиток як інтегровану систему управління економічними, соціальними та екологічними результатами діяльності підприємства.

Серед українських вчених потужний внесок в розвиток методологічного базису сталого розвитку зробили М. З. Згуровський [11], Б. М. Данилишин [12–14], В. М. Геєць [15, 16], Л. Г. Мельник [17], Т. П. Галушкіна [18], М. А. Хвесик та І. К. Бистряков [19] та інші. В своїх працях вчені дослідили питання збалансованого природокористування, екологізації економічної діяльності, інституційного забезпечення сталого розвитку та формування ефективних механізмів управління соціально-економічними системами.

Водночас сучасні виклики, пов'язані з цифровою трансформацією економіки, розвитком ESG-орієнтованого управління, поширенням принципів циркулярної економіки та необхідністю підвищення стійкості підприємств до ризиків, зумовлюють потребу в подальшому розвитку теоретичних засад управління сталим розвитком підприємств і обґрунтуванні нових підходів до інтеграції економічних, соціальних, екологічних і цифрових компонентів у систему стратегічного управління.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою дослідження є узагальнення та розвиток теоретичних положень щодо управління сталим розвитком підприємств, а також обґрунтування системи принципів, що забезпечать інтеграцію економічних, соціальних, екологічних і цифрових складових у процес стратегічного управління підприємством.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Несприятливі умови господарювання сучасних підприємств зумовлені високим рівнем економічної нестабільності, посиленням екологічних викликів, цифровізацією бізнес-процесів, зростанням соціальної відповідальності бізнесу та необхідністю адаптації підприємств до глобальних трансформаційних процесів.

За такої ситуації концепція сталого розвитку набуває вагомого значення як методологічна основа формування довгострокової конкурентоспроможності підприємств.

Варто зазначити, що формування та розвиток сучасної концепції управління сталим розвитком відбувалися під впливом еволюції наукових поглядів на роль бізнесу в суспільстві, необхідності збалансування економічних, соціальних та екологічних інтересів і пошуку нових підходів до забезпечення довгострокової конкурентоспроможності господарюючих суб'єктів.

Аналізуючи витоки вчення про сталість, ми виявили, що поняття сталого розвитку було закріплено на офіційному рівні у доповіді Міжнародної комісії з навколишнього середовища та розвитку «Наше спільне майбутнє» у 1987 р. [1]. В цьому документі сталий розвиток визначено як такий, що задовольняє потреби сучасного покоління без загрози можливостям майбутніх поколінь задовольняти власні потреби. Надалі концепцію сталого розвитку було деталізовано в межах глобальних ініціатив ООН, зокрема під час ухвалення Цілей сталого розвитку до 2030 р. [2].

Впродовж останніх десятиліть значний внесок у розвиток теоретико-методологічних засад сталого розвитку зробили як зарубіжні, так і вітчизняні науковці, праці яких стали підґрунтям для формування сучасних підходів до управління підприємствами в умовах глобальних трансформацій.

Одним із найвідоміших дослідників у сфері корпоративної сталості вважається Дж. Елкінгтон, який наприкінці XX ст. обґрунтував концепцію «потрійного критерію результативності» (ориг. англ. - Triple Bottom Line) [3]. На відміну від традиційних підходів, які до того ґрунтувалися виключно на оцінюванні фінансових результатів діяльності підприємства, вчений довів необхідність розширення системи оцінювання шляхом включення соціальних і екологічних показників. Відповідно до концепції потрійної результативності, довгострокова ефективність діяльності підприємства повинна визначатися не лише здатністю генерувати прибуток, а й рівнем соціальної відповідальності перед працівниками та суспільством, а також впливом на навколишнє природне середовище. Запропонована модель «People – Planet – Profit» (рис. 1) фактично стала основою сучасної концепції корпоративної соціальної відповідальності, ESG-менеджменту та систем нефінансової звітності.

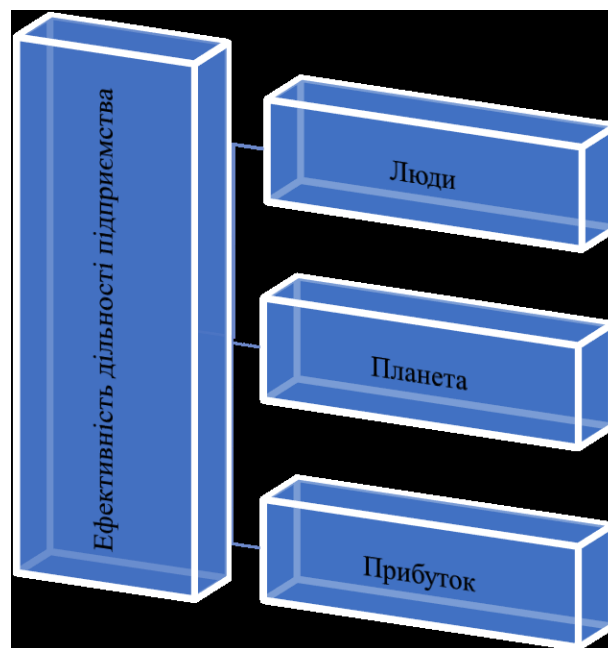

Рис. 1. Забезпечення ефективності діяльності підприємства

Джерело: складено за [3]

Практична цінність підходу Дж. Елкінгтона полягає в тому, що він орієнтує підприємства на досягнення балансу між економічним зростанням, соціальним добробутом і збереженням природних ресурсів, що є необхідною передумовою сталого розвитку в довгостроковій перспективі.

Подальший розвиток методологічного базису сталого розвитку знайшов відображення у працях М. Портера та М. Крамера, який запропонував концепцію створення спільної цінності [4]. Науковці критично переосмислили традиційне розуміння корпоративної соціальної відповідальності як окремого напрямку діяльності підприємства та обґрунтували необхідність інтеграції суспільних інтересів безпосередньо в бізнес-модель організації. Вирішення соціальних та екологічних проблем не повинно розглядатися як додатковий фінансовий тягар для бізнесу, а навпаки, може виступати важливим джерелом інновацій, підвищення продуктивності, розширення ринків збуту та формування нових конкурентних переваг. Тож, соціальна відповідальність трансформувалась із зовнішнього обов'язку підприємства в стратегічний інструмент забезпечення його довгострокового розвитку.

Вагоме місце в теоретичних дослідженнях сталого розвитку займає концепція зацікавлених сторін, розроблена Р. Е. Фріменом [5, 6]. Вчений виходить із того, що сучасне підприємство функціонує у складній системі взаємозв'язків із різними групами стейкхолдерів, кожна з яких має власні інтереси, очікування та потреби. До таких груп належать власники, працівники, споживачі, постачальники, інвестори, органи державної влади, місцеві громади та громадські організації. Досягнення довгострокової стійкості підприємства можливе лише за умови врахування інтересів усіх зацікавлених сторін та формування партнерських відносин між ними. Тож управління сталим розвитком має багатовекторний характер і спрямоване на узгодження економічних, соціальних та екологічних цілей різних учасників господарської діяльності.

Потужний вплив на розвиток сучасної теорії управління сталим розвитком справила ресурсна концепція підприємства, представлена в працях Б. Вернерфельта [7] та Д. Барні [8]. Вчені обґрунтували, що джерелом довгострокових конкурентних переваг є не стільки зовнішні фактори середовища, скільки внутрішні ресурси та компетенції підприємства. У контексті сталого розвитку особливого значення набувають інтелектуальний капітал, людські ресурси, організаційні знання, інноваційний потенціал, цифрові технології та корпоративна культура. Саме ефективне управління цими ресурсами забезпечує здатність підприємства адаптуватися до змін зовнішнього середовища, підтримувати економічну стійкість та реалізовувати екологічно й соціально орієнтовані стратегії розвитку.

Сучасне вчення про сталий розвиток безпосередньо пов'язане з розвитком корпоративної сталості через ESG-підхід. Значний внесок у розвиток цього напрямку зробили І. Іоанну та Дж. Серафейм [9], які на основі емпіричних досліджень довели існування позитивного взаємозв'язку між впровадженням ESG-практик і результативністю діяльності підприємств. Компанії, які системно впроваджували принципи сталого розвитку, характеризуються вищим рівнем інвестиційної привабливості, нижчими ризиками, більшою довірою інвесторів і споживачів та кращими фінансовими результатами в довгостроковій перспективі.

Відзначимо внесок Ш. у формування сучасної методології корпоративної сталості. Шальтеггера та М. Вагнера [10]. Вчені розглянули сталий розвиток не як окремий напрям діяльності підприємства, а як комплексну систему управління, що інтегрує економічні, соціальні та екологічні аспекти в усі бізнес-процеси. Ефективність сталого розвитку визначається не лише кінцевими результатами діяльності підприємства, а й здатністю управлінської системи забезпечувати постійне вдосконалення бізнес-процесів, раціональне використання ресурсів і створення довгострокової цінності для суспільства.

Проблематика сталого розвитку посідає важливе місце й у працях українських учених. Значний внесок у формування вітчизняної наукової школи сталого розвитку зробив М. Згуровський, який розглянув сталий розвиток як процес забезпечення збалансованого функціонування економічних, соціальних та екологічних підсистем суспільства [11]. Досягнення сталого розвитку можливе лише за умови гармонізації взаємодії між людиною, економікою та природним середовищем, а також створення відповідних інституційних механізмів управління на державному та корпоративному рівнях.

Група вчених на чолі з Б. Данилишиним [12–14] визначили необхідність переходу до нової моделі господарювання, яка має орієнтуватися на раціональне використання природно-ресурсного потенціалу та екологізацію економічних процесів. Ефективність розвитку підприємств повинна оцінюватися не лише крізь призму фінансових показників, а й з урахуванням впливу господарської діяльності на довкілля та якість життя населення.

Потужний внесок у розвиток теоретичних засад сталого розвитку зробив В. Геець [15, 16], який дослідив проблеми інституційної трансформації економіки та формування передумов довгострокового економічного зростання. Науковець обґрунтував необхідність поєднання економічної ефективності, соціальної справедливості та екологічної безпеки як ключових умов забезпечення сталого розвитку на макро- та мікроекономічному рівнях.

Помітний внесок у розвиток теоретико-методологічних основ сталого розвитку здійснили також Л. Мельник [17], Т. Галушкіна [18] та М. Хвесик [19] та інші. Їхні праці присвячені дослідженню механізмів екологізації господарської діяльності, розвитку зеленої економіки, удосконаленню систем екологічного менеджменту та формуванню інструментів забезпечення збалансованого природокористування. Результати цих досліджень створили методологічне підґрунтя для впровадження принципів сталого розвитку в діяльності українських підприємств.

Проаналізувавши праці закордонних та вітчизняних дослідників, ми можемо зробити висновок, що наразі концепція сталого розвитку інтегрується з цифровою трансформацією бізнесу, ESG-орієнтованим управлінням, принципами циркулярної економіки, інноваційною діяльністю та управлінням ризиками. Ми побачили перехід від традиційного розуміння сталого розвитку як екологічної концепції [1–8] до його трактування як комплексної моделі управління підприємством, що охоплює всі аспекти функціонування організації [9–19].

Узагальнення результатів досліджень вчених дає підстави стверджувати, що управління сталим розвитком підприємства доцільно розглядати як інтегровану систему стратегічного, економічного, соціального, екологічного та цифрового управління, спрямовану на забезпечення довгострокової стійкості суб'єкта господарювання шляхом збалансування інтересів стейкхолдерів, ефективного використання

ресурсного потенціалу, впровадження інновацій і формування адаптивних механізмів реагування на виклики зовнішнього середовища. На відміну від традиційних підходів, запропоноване в цьому дослідженні трактування враховує зростаючу роль цифрових технологій у забезпеченні стійкості бізнес-процесів, підвищенні прозорості управлінських рішень і формуванні нових конкурентних переваг підприємств у сучасній економіці.

Результативність управлінських рішень значною мірою визначається дотриманням певних фундаментальних принципів, що формують концептуальну основу функціонування системи сталого розвитку. На відміну від традиційних підходів, які переважно акцентували увагу на економічних аспектах діяльності підприємства, сучасна парадигма сталого розвитку має передбачати інтеграцію економічних, соціальних, екологічних і технологічних складових у єдину систему стратегічного управління. Саме тому, в цьому дослідженні, пропонується сукупність взаємопов'язаних принципів, які забезпечуватимуть комплексний характер управління сталим розвитком підприємства (табл. 1).

Таблиця 1

Система принципів управління сталим розвитком підприємства

Принцип	Сутність	Ефект
Збалансованості	Узгодження економічних, соціальних та екологічних цілей	Гармонійний розвиток підприємства
Системності	Розгляд підприємства як цілісної соціально-економічної системи	Узгодженість управлінських рішень
Адаптивності	Здатність реагувати на зміни зовнішнього середовища	Підвищення стійкості підприємства
Інноваційності	Постійне впровадження інновацій	Зростання конкурентоспроможності
Цифрової інтегрованості	Використання цифрових технологій в управлінні	Підвищення ефективності управління
Стейкхолдер-орієнтованості	Враховування інтересів усіх зацікавлених сторін	Зростання довіри та репутації
Ресурсоефективності	Рациональне використання ресурсів	Зниження витрат та екологічного навантаження
Прозорості та підзвітності	Відкритість інформації та звітності	Підвищення інвестиційної привабливості
Ризикостійкості	Управління ризиками та загрозами	Забезпечення стабільності розвитку
Безперервного вдосконалення	Постійне оновлення системи управління	Довгострокова конкурентоспроможність

Джерело: удосконалено автором

Запропонована система принципів формує комплексну методологічну основу управління сталим розвитком підприємства та забезпечує інтеграцію економічних, соціальних, екологічних і цифрових компонентів у єдину систему стратегічного управління.

В таблиці 2 обґрунтовано взаємозв'язок принципів управління сталим розвитком із складовими ESG-концепції.

Таблиця 2

Взаємозв'язок принципів управління сталим розвитком із складовими ESG-концепції

Принцип	Environmental (E)	Social (S)	Governance (G)
Збалансованість інтересів	+	+	+
Системність	+	+	+
Адаптивність	+	+	+
Інноваційність	+	+	+
Цифрова інтегрованість		+	+
Стейкхолдер-орієнтованість		+	+
Ресурсоефективність	+		+
Прозорість та підзвітність			+
Ризикостійкість	+	+	+
Безперервне вдосконалення	+	+	+

Джерело: авторська розробка

Обґрунтовані принципи управління сталим розвитком підприємства, на відміну від існуючих підходів, поєднують класичні засади сталого розвитку із сучасними вимогами ESG-трансформації, цифровізації бізнес-процесів та управління. Їх практична цінність полягає в можливості використання як методологічної основи для розроблення стратегій сталого розвитку підприємств різних галузей економіки, формування ESG-стратегій та політик корпоративної відповідальності, удосконалення наявної системи корпоративного управління, побудови системи ключових показників ефективності зі сталого розвитку, розроблення механізмів моніторингу та контролінгу сталого розвитку, підготовки нефінансової та ESG-звітності, впровадження цифрових технологій управління ресурсами та ризиками, підвищення інвестиційної привабливості підприємств шляхом забезпечення прозорості та відповідності міжнародним стандартам сталого розвитку, тощо.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Проведене дослідження дозволило нам узагальнити сучасні підходи до управління сталим розвитком підприємств і визначити ключові напрями становлення відповідної наукової парадигми. Ми дійшли до висновку, що розвиток теоретичних положень концепції сталості пройшов шлях від екологічно орієнтованого трактування до формування комплексної управлінської парадигми, яка поєднує економічні, соціальні, екологічні, інституційні та цифрові аспекти функціонування підприємств. Сучасне розуміння сталого розвитку ґрунтується на інтеграції концепції потрійної результативності, теорії зацікавлених сторін, ресурсного підходу, ESG-управління та принципів корпоративної сталості. Але, ефективність управління сталим розвитком підприємства визначається не лише здатністю забезпечувати економічне зростання, а й умінням формувати соціальну цінність, мінімізувати негативний вплив на довкілля, ефективно використовувати ресурси та своєчасно реагувати на виклики зовнішнього середовища.

На нашу думку, управління сталим розвитком підприємства це система стратегічного, економічного, соціального, екологічного та цифрового управління, спрямована на забезпечення довгострокової стійкості суб'єкта господарювання через збалансування інтересів стейкхолдерів, ефективне використання ресурсного потенціалу, впровадження інновацій та розвиток адаптаційних механізмів.

Ми пропонуємо систему принципів управління сталим розвитком підприємства, яка охоплює принципи збалансованості, системності, адаптивності, інноваційності, цифрової інтегрованості, стейкхолдер-орієнтованості, ресурсоефективності, прозорості та підзвітності, ризикостійкості й безперервного вдосконалення. На відміну від наявних підходів, запропонована нами система враховує сучасні тенденції цифрової трансформації економіки та поширення ESG-практик у корпоративному управлінні. З практичної точки зору запропоновані теоретичні положення можуть бути використані під час розроблення стратегій сталого розвитку підприємств, формування ESG-політик, удосконалення систем корпоративного управління, побудови механізмів моніторингу та оцінювання результативності сталого розвитку, а також підвищення інвестиційної привабливості й конкурентоспроможності суб'єктів господарювання в умовах сучасних глобальних викликів.

Література

1. Our Common Future. World Commission on Environment and Development. Oxford: Oxford University Press, 1987. 300 p. URL: <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf>
2. United Nations Development Program. «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 року». 2018. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/peretvorennya-nashoho-svitu-poryadok-dennyu-u-sferi-staloho-rozvytku-do-2030-roku>
3. Elkington J. Cannibals with Forks: The Triple Bottom Line of 21st Century Business. Oxford: Capstone Publishing, 1997. 402 p.
4. Porter M. E., Kramer M. R. Creating Shared Value. Harvard Business Review. 2011. Vol. 89. No. 1–2. P. 62–77. URL: <https://www.communitylivingbc.ca/wp-content/uploads/2018/05/Creating-Shared-Value.pdf>
5. Freeman R. E. Strategic Management: A Stakeholder Approach. Boston: Pitman Publishing, 1984. 276 p.
6. Freeman R. E., McVea J. A Stakeholder Approach to Strategic Management. 2001. DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.263511>
7. Wernerfelt B. A Resource-Based View of the Firm. Strategic Management Journal. 1984. Vol. 5. No. 2. P. 171–180. URL: <https://web.mit.edu/bwerner/www/papers/AResource-BasedViewoftheFirm.pdf>
8. Barney J. Firm Resources and Sustained Competitive Advantage. Journal of Management. 1991. Vol. 17. No. 1. P. 99–120. URL: [https://josephmahoney.web.illinois.edu/BA545_Fall%202022/Barney%20\(1991\).pdf](https://josephmahoney.web.illinois.edu/BA545_Fall%202022/Barney%20(1991).pdf)
9. Ioannou I., Serafeim G. The Consequences of Mandatory Corporate Sustainability Reporting. Harvard Business School Research Working Paper. 2017. No. 11–100. URL: <https://ssrn.com/abstract=1799589>
10. Schaltegger S., Wagner M. Managing the Business Case for Sustainability: The Integration of Social, Environmental and Economic Performance. Sheffield: Greenleaf Publishing, 2006. 609 p. DOI: 10.4324/9781351280525-1
11. Згуровський М.З. Аналіз сталого розвитку: глобальний і регіональний контексти: монографія. Київ: НТУУ «КПІ». 2012. 312 с.
12. Данилишин Б., Дорогунцов С., Міщенко В. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку. України. Київ: РВПС України, 2001. 716 с.
13. Данилишин Б.М., Хвесик М.А., Голян В.А. Економіка природокористування. К.: Кондор, 2009. 465 с
14. Данилишин Б. М. Сталий розвиток в системі природно-ресурсних обмежень. Київ: РВПС України НАН України, 2011. 367 с.

15. Гєєць В. М. Суспільство, держава, економіка: феноменологія взаємодії та розвитку. Київ : НАН України, 2009. 864 с.
16. Гєєць В. М. Модернізація в системі «суспільство – держава – економіка» Журнал Європейської економіки. 2014. Том 13 (№ 2). С. 111-124. URL: <https://nvd-nanu.org.ua/da9f4e08-dde7-8435-7e2d-1fc970991dfc/>
17. Мельник Л. Г. Основи стійкого розвитку : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2016. 383 с.
18. Галушкіна Т. П. Екологічний менеджмент та сталий розвиток: монографія. Одеса : ІПРЕД НАН України, 2012. 372 с.
19. Хвесик М. А., Бистряков І. К. Екологічна безпека та економіка природокористування. Київ : ДУ ІПСР НАН України, 2013. 336 с.

References

1. World Commission on Environment and Development. (1987). Our Common Future. Oxford University Press. <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf>
2. United Nations Development Program. (2018). Peretvorennia nashoho svitu: poriadok denniy u sferi staloho rozvytku na period do 2030 roku [Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development]. UNDP Ukraine. <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/peretvorennia-nashoho-svitu-poriadok-denniy-u-sferi-staloho-rozvytku-do-2030-roku>
3. Elkington, J. (1997). Cannibals with Forks: The Triple Bottom Line of 21st Century Business. Capstone Publishing.
4. Porter, M. E., & Kramer, M. R. (2011). Creating Shared Value. Harvard Business Review, 89(1–2), 62–77. <https://www.communitylivingbc.ca/wp-content/uploads/2018/05/Creating-Shared-Value.pdf>
5. Freeman, R. E. (1984). Strategic Management: A Stakeholder Approach. Pitman Publishing.
6. Freeman, R. E., & McVea, J. (2001). A Stakeholder Approach to Strategic Management. <https://doi.org/10.2139/ssrn.263511>
7. Wernerfelt, B. (1984). A Resource-Based View of the Firm. Strategic Management Journal, 5(2), 171–180. <https://web.mit.edu/bwerner/www/papers/AResource-BasedViewoftheFirm.pdf>
8. Barney, J. (1991). Firm Resources and Sustained Competitive Advantage. Journal of Management, 17(1), 99–120. [https://josephmahoney.web.illinois.edu/BA545_Fall%202022/Barney%20\(1991\).pdf](https://josephmahoney.web.illinois.edu/BA545_Fall%202022/Barney%20(1991).pdf)
9. Ioannou, I., & Serafeim, G. (2017). The Consequences of Mandatory Corporate Sustainability Reporting. Harvard Business School Research Working Paper, (11–100). <https://ssrn.com/abstract=1799589>
10. Schaltegger, S., & Wagner, M. (2006). Managing the Business Case for Sustainability: The Integration of Social, Environmental and Economic Performance. Greenleaf Publishing. <https://doi.org/10.4324/9781351280525-1>
11. Zghurovskiy, M. Z. (2012). Analiz staloho rozvytku: hlobalnyi i rehionalnyi konteksty [Analysis of sustainable development: Global and regional contexts]. NTUU "KPI".
12. Danylyshyn, B., Dorohuntsov, S., & Mishchenko, V. (2001). Pryrodno-resursnyi potentsial staloho rozvytku Ukrainy [Natural resource potential of sustainable development of Ukraine]. RVPS Ukrainy.
13. Danylyshyn, B. M., Khvesyk, M. A., & Holian, V. A. (2009). Ekonomika pryrodokorystuvannya [Economics of environmental management]. Kondor.
14. Danylyshyn, B. M. (2011). Stalyi rozvytok v systemi pryrodno-resursnykh obmezh [Sustainable development in the system of natural resource constraints]. RVPS Ukrainy NAN Ukrainy.
15. Heiets, V. M. (2009). Suspilstvo, derzhava, ekonomika: fenomenolohiia vzaemodii ta rozvytku [Society, state, economy: Phenomenology of interaction and development]. NAS of Ukraine.
16. Heiets, V. M. (2014). Modernizatsiia v systemi «suspilstvo – derzhava – ekonomika» [Modernization in the "society – state – economy" system]. Journal of European Economy, 13(2), 111–124. <https://nvd-nanu.org.ua/da9f4e08-dde7-8435-7e2d-1fc970991dfc/>
17. Melnyk, L. H. (2016). Osnovy stiikoho rozvytku [Fundamentals of sustainable development]. Universytetska knyha.
18. Halushkina, T. P. (2012). Ekolohichniy menedzhment ta stalyi rozvytok [Environmental management and sustainable development]. IPRED NAN Ukrainy.
19. Khvesyk, M. A., & Bystriakov, I. K. (2013). Ekolohichna bezpeka ta ekonomika pryrodokorystuvannya [Environmental safety and economics of environmental management]. DU IEPSSR NAN Ukrainy.